

Paul-ŋum Tuyuutai Colossae-ǵmiunun

¹ Uvaña Paul. Uqqiraqtigigaaña Jesus Christ-ŋum pisułhagun Agaayyutim. Aglaqatiqaqtuňa aniqatiptiknik Timothy-mik. ² Tuyuğigikpuk una tuyuun Agaayyutim iňuňiňun Colossae-miittuanun tuniqsimaruanun aniqatiunun Christ-kun. Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta iluaqqutillaňniağlısi suli tutqiksillusı.

Quyyatit Agaayułyǵmi

³ Quyagikpuk Agaayyun aapagikkanja atannapta Jesus Christ-ŋum agaayyutita-payaaqapsi, ⁴ takku ukpiqsirusri Christ Jesus-mik suli piqpaksriplusrlı iluqaitňik ukpiqsiruanik. Taamna tusraagikpuk ilipsigun suli taatnaqhunuk quyagikpuk Agaayyun. ⁵ Piqpaksriňiqsusri ukpiqsiruanik piqutigiplugu niňiugaq pigikaqsi, taamna tuvvaumaruaq qılıaňmi. Taamna niňiugaq pigiliutiqqağıksi tusraakapsiuň ilumutuuruaq tusraayugaallautaq. ⁶ Tusraayugaallautaq quliaqtuağıkkauruq ilipsitňun iňuňnunu nanipayaqaq. Aglaan tusraaqqaqapsiuň tusraayugaallautaq simmiaqsiňigaa iňuuniaňhat iňuich suli iňuuniaňiqsipsuuq, aasriiň ilitchuğigiksi iluaqqutriňha Agaayyutim kaňiqsiplugu ilumutun. ⁷ Tusraagiksi tusraayugaallautaq tumigiplugu Epaphras. Aniqatigigikpuk Christ-kun piqpagikkaqpusı, atakkii tuniqsimaruaq

savaqatigigikpuk Christ-kun. ⁸ Epaphras-ηum uqautigaatiguk Ipqitchuamun Irrutchimun piqpaksripkaġniplusri atlanik iñuñnik.

⁹ Taatnamik taimakŋa uvlumiñ tus-raalǵatałaptikniñaglaan taavrumiňa agaayyut-tituiñägipsigiñ. Injqsruutigiptigiñ Agaayyut-mun kanjqsipkallapiaquplusri Agaayyutim pisułhanik, suli isrumatusipkaquplusri kanjqsipkaquplusrilu ilitqusriġiksuaġmigun, ¹⁰ suli agaayyutiplusri agaayyutikuǎiqsi Agaayyutmi quyaqnaquplugulu, ataramik savaallautaqaquplusri suli ilritchugisaiñaquplugu Agaayyun, ¹¹ suli agaayyutigiplugu Agaayyutmun sayaksritquplusri kamanaqtuakun sañŋiagun, iglututlaquplugu sakiqnapayaaq anuqsrułlikun quviasuutikunlu, ¹² suli agaayyutiplusri quyyatiqaquplusri ataramik Agaayyutmun atakkii piqasutipkaqtusri atlanun ukpiqsriruanun iñuруuanun Agaayyutmi, iñuupmatun qaumami. ¹³ Agaayyutim annautiniġaatigut sañŋianiñ taaqtuam, aasrii tikiutipluta añaayuqautaanun piqpagiraġmi iğñiġmi. ¹⁴ Taavruma Iğñijan Agaayyutim satuġniġaatigut Agaayyutmun natqigutitquplugich itqaumayumiñaiġlūgich killuqsautipayaavut.

Christ Kamanaġniqsraruq

¹⁵ Christ atrigigaa qiniġnaitchuam Agaayyutim innjanikuam supayaaq iñiqtaugaluaqtitnagu. ¹⁶ Christ atrigigaa Agaayyutim atakkii ilaagun supayaat iñiqtaurut qilaŋmiittuat suli nunami, supayaat qiniġnaqtuat qiniġnaitchuatlu suli aŋalatit sañŋiqaqhutiñ marrumani nunami

silamiļu. Agaayyutim iñiġniġai supayaaurat ilaagun supayaanun kamanaksruquplugu ilaa. ¹⁷ Christ inñjaniktuq sivuani iñiqtaupayaaqtuam. Suapayaaq itchugaaqtuq Christ-kun. ¹⁸ Christ niaquġigaa timim; taamna timi ukpiqtuañjuruapayañañjuruq. Christ-ŋum iñuuqliqaqtitkai ukpiqtuañjuruat anipkaqqaaqsimapluni tuquñjaruaniñ iñuupluni taimuña. Taatnaqhuni Christ pitñiġsrauruq supayaani. ¹⁹ Agaayyun sivunniġñiġsug iluqnauguni iñuuusukhuni ataramik iġñiġmiñi. ²⁰ Agaayyutim ilauraagiiksitsugai iñjmiñun kisupayaat nunami silamiittuallu Christ-kun piiqtuakun Agaayyutim qinnautaanik maqipkaqamiuñ auni tuqupluni sanniġutami.

²¹ Ilipsi, itkaluaqtuani uñasriktusri Agaayyutmiñ iñuuniaqhusri killuqsautipsitñi, uumigiplugu Agaayyun. ²² Aglaan pakma Christ-ŋum ilauraagiiksinniġaasri Agaayyutmun tuquligmigun sanniġutami, aasriiñ tikiutriruq ilipsitñik Agaayyutim sivuġaanun killuqsautaiqhusri pasiñaġumiñaiqhusrilu. ²³ Tikiññiaqtusri taimuña ukpiqsrutuiñaġupsi payaħaġusri nuktinnaġumiñaġusri suli tigummitqiägikkupsiuñ niġiugikkaqsi tusraakapsiuñaglaan tusraayugaġiksuaq. Taamna tusraayugaġiksuaq quliaqtuañjuraqtuq iñupayaanun nanipayaaq. Aasiiñ uvaña Paul uqqiraqtigigaanja uuma tusraayugaġiksuaam.

Paul Savautriruq Ukpinqsiruanik

²⁴ Quviasuktuna igħlutiqapku sakiqnaq pisigiplusri. Nagliksaaqtitaukama timipkun Christ nagliksaaqmatun piuja. Taatnamik

quviasuktunaj naarrusiqapkich Christ-ñum nagliksaagniñi pisigiplugich ukpiqsriqiruanjuruat, tamatkua timigikkañi. ²⁵ Aullagñiikamaaglaan savautriñgmik Agaayyutim uqqiraqtatqugaanja ukpiqsriruapayaanun. Taatnamik tiligaanja quliaqtuagutitquplusri tusraayugaagiksuaapayaamik. ²⁶ Taamna tusraayugaagiksuaq nalunaqtuajuruq Agaayyutim iriqsimakkaña imakñaqanaq inilgaasaaq. Aglaan pakma sagvigñigaa ukpiqsriruanun. ²⁷ Agaayyutim ilitchugitqugai qanutun kamanaqtigiplutiñ nalunaqtuat iñupayaanun, taputipluginich Jew-ñungitchuat. Unauvva nalunaqtuaj —Christ iñuuuruq ilipsitñi Jew-ñungitchuani, aasiñ niñiuganiktitlusri iñuułiksrapsitñik Agaayyutim kamanautaani. ²⁸ Taamna Christ quliaqtuagigikput iñupayaanun, algaqsruqlugu suli ilisautiplugu kisupayaaq ilisimatilaaptiktun. Iñupayaaq ukpiqsriruagugikput Christ-kun ililuni iñuguqtuatun. ²⁹ Tarra taamna sakuugutigigiga pisuqtilaamni, sanjipaqluña Christ-ñum sayyiutaanik savaktuamik uvamni.

2

¹ Ilisimatqugipsikii qanutupiaq sakuuktilaamnik ilipsitñun tamatkunuñalu Laodicea-miittuanun suli iluqanitñun qiñiqsimaitchuanun uvamnik. ² Agaayyutimtuq pitchuksaallanjniağlich piqatigiñhatigun piqpakkutikun, suli nalupqiginjaiglugu kanjqsillautaqtilligich nalunaqtuajanik Agaayyutim. Unauvva nalunaqtuaj Christ-ñuruq. ³ Christ-ñum kisimi kanjqsimapkağai iñuich Agaayyutmik, iluqaanik ilisimaraksrajanik

Agaayyutikun. ⁴ Uqautigipsi taavrumiňa, kiňaunniiň kinnipkaǵniaqani uqallautaqtuanun uqautilusri saglunik. ⁵ Ujasrikkaluaňňaǵma ilipsitňiň piqatauruňa irrutchipkun. Ilisimagiga atausiňňuľiqsi suli ukpiqsriňliqsi payańaiqhusri Christ-mik. Taatnamik quviasruktuňa.

Iňuullapiąǵatalıq Christ-mi

⁶⁻⁷ Ukpiqsriaqsirusri Christ Jesus-mik ataniǵmik, ki iňuuniagıtchi tunňaviqalhiňaǵlugu ilaa, kanjińigusri Christ-mi nappaǵusrlı ukpiqsriňlapsigun, ukpiqsriňliqsi saňjisisiňaǵlugu ilisattusriusriapsigun ulipkaulalusrlı quyalıǵmik. ⁸ Qaunagititchi, kimun-unniň alapisaaqtinnasri ilisattutitigun suli imailaatigun iňipchaqtitauruatigun. Taatnatchich iňuich ilisattutinjich iňuknitňaqtaurut suli ittut aňalarrutaiňiň silam, unniisuli ilisattutinjich Christ-mitňaqttaungıtchut. ⁹ Uvvatakku iluqaǵmi Agaayyun iňuurq inuqsrańaiqhuni Christ-mi, amiami ilaan timaani. ¹⁰ Uvvasuli atausriňjuqatigikapsiuň Christ ilipsipsuuq piqaqmiusri iňuulıǵmik Agaayyutitňaqttauruamik ilipsitňi. Christ kamanaǵniqsaupluni atanǵuruq aňalatipayaaniň suli saňniňiň. ¹¹ Aasriisuli atausriňjuqataukapsi Christ-mun, nalunaitňutchiqsaurusri liilaa. Nalunaitňutchiqsaunǵitchusri timipsitňi maliǵutlugu Jew-ňuruat piłhusikańat aglaan nalunaitňutchiqsaurusri uummatipsitňi. Christ-ňum nutaqtitkaasri piiqlugu kanjigrúaqtqaqsi ilipsitňiň. ¹² Paptaakkaukapsi kanjigrúaqtqaqsi iluviqatauruq Christ-mi, aasriiň saňjan Agaayyutim ańipkaǵaasri nutaamun iňuulıǵmun

takku tunŋaplusri saŋjiruamun Agaayyutmun anitqiktitchiruamun Christ-mik iñuuļigmun. ¹³ Ilipsi tuquŋagaluaqtuani killuqsautipsigun iñuuniaqhusri timim kimmutaagun, aglaan pakma Agaayyutim aatchuqhusri nutaamik iñuuļigmik piqataut-lasrigaasri Christ-mi. Suli natqigutigaasri iluqaitník killuqsautipsitník. ¹⁴ Suliasriiñ piiĝaa aglausimaruaq akikŋaqtauruaq uvaptiknun. Aglausimaruam uqautigigaa maligutchiňgiļipput Agaayyutim iñuuniaqcurrutaiñik, akikŋautiġuqļugu uvaptiknun. Agaayyutim tiguniğaa taamna aglausimaruaq aasriiñ kikiaktuutiplugu liilaa sannigutami. Taavrumuuna piiĝai killuqsautivut. ¹⁵ Aasriisuli Christ tuqukami akimaniqsuq iluqaitníñ aŋalatipayaaniñ nanipayaaq suli saŋŋiiñiñ silam. Christ-ŋum qíñiqtinnigaa kisupayaamun saŋŋiqatluktilaaniliŋitñiñ.

¹⁶ Aŋŋua kisumununniiñ atanniqsinniaqasri niġikkapsigun naagaqaa imikkapsigun unniñ niġipagvikaapsigun naagaqaa niġipagvikaatigun tatqılıtqikman naagaqaa minguiqsiägviksigun. ¹⁷ Taatnatchich iñuuniaqcurrutit Christ-ŋum tagħagħigai. Tikkuaġtaluhiňaġniqsut Christ-mun ilaan aggħiġniaħhanunagħala. ¹⁸ Uqautipkaġnienqasri killuqsagħniżi. Taatnatchich iñuich atchiksuatun iliplutiŋ putlatuniqsut israġulijun ataramik uqaġiplugħiċi qíñiqquuraakkati. Qutħigillapiaqtut iñġiknik atakkii iñuknitjaqtapluni isrummataat. ¹⁹ Taatnatchich iñuich innħajqsuaŋjurut Christ-mi. Christ niaquuruq liilaa ukpiqsriruat timigħiġi. Iluqaġmiż ataruat niaqumun napyaatigun nukiktigunlu aglisuurut atautchikun, Agaayyutim aglipkaqħugħiċi.

Tuquṭığlı Iñuułığlı Piqatigiplugu Christ

20 Christ tuqupman tuquqataurusri Christ-mi. Taatnamik aŋalatiŋaiqsuksraurusri tamatkunuŋa aŋalarrutaiňun saŋŋiiňunlu siłam. Suvaatami tupigivisigik iñuuniaqurrutit, itraqsimaruat, **21** “Nigiňiaqnagu taamna, uuktuağniaqnagu, aktuağniaqnagu.” **22** Iluqatıŋ tamatkua iñuuniaqurrutit atuğumiňaitchut, atakkii iñuich piliağıgaich. Tamatkua iñuuniaqurrutit tunŋavıqalhiňaġniqsut iñuich tillisiňitňun ilisauittutinjıtňunlu. **23** Itkaluaqhutıŋ nalaunnjaruatun iñuich putqataqtılaplugich suli ilitqusıqaqhutıŋ atchiksuatun suli anasiňjuqsaqtitlugich timiňich pigiplugich killuqsautıňich, aglaan tamatkua iñuuniaqurrutit sumun atuğumiňaitchut. Tupiksrıɬhatıgın tamatkua iñuuniaqurrutit iñuum piigumiňaitchaa pigiitchuaq kimmataa timim.

3

1 Anitqiqataurusri Christ-mi. Taamna taatniitpan ilipsitňi, kipigniugütigitiuiňaqsigik pakmaniittuat, Christ-ŋum irviani, aqvititaupluni taliqpiani Agaayyutim. **2** Isrummatigituiňaglugu iñuułiqsi Agaayyutmi. Isrummatigisunyatnagich nunam pigikkańi. **3** Ilipsi tuqruuatun iñuktun ittuani atuiňgiqsusri atuğugaluakkapsitňik. Pakma nutaamik iñuułiqaqtusri piqatigiplugu Christ iriqsimaruuaq Agaayyutmi. **4** Christ iñuułığıkkaqput qiniqnaqsikpan ilipsipsuuq qiniqnaqsiqatiginiağıksi, piqataulusri ilaan kamanautaani.

Utuqqauruaq Iñuułiq Nutauruaağlı

5 Taatnamik tuqqutchgik iluqaisa kanigruaqnitjaqtauruat ilipsitñi. Isrummatigisitchi ilipsitñik tuqruuatun kimmutaiglugu qanusripayaaq sayuñaliq, qanusripayaaq qaayuğnaqtuaq, kimmutiñiqłuk, suli kaviugutiliq. Amiami, iñuk kaviuqtauruuaq atlat sulliñaurañitñik aanguaqtuqtauruq. **6** Tamatkunuuna Agaayyutim qinnautigai iñuich tupiksriñgitmata ilaanik.

7 Sivuaniqaja killiqisruugaluaqmirusri taatnatun iñuuniaqapsi killuğmi. **8** Pakmapak piiqsigik iluqaisa tamatkua, qinnaun, qiniğun, kipinñuqsriliq, uqañniqluutriqliq, qaayuğnaqtuanik uqaqaliq, **9** suli sagluqqutingiğusri avatmun. Atakkii analatağıngigaasri iñuunialığruapsi savaaqtuummağmi, mattaqmatun atnuğaağruaq.

10 Pakma iñuunialiqsi nutaağuqtuq, atipmatun atnuğaatchiamik. Agaayyutmun nutaqtillusri ilitqulusri ilaatin. Tarraasriñ ilitchuğipsaagniaqtusri Agaayyutmik iñiqsirigikkapsitñik. **11** Iñuich nutaağuqamiñ Christ-kun Jew-ŋungitchuatlu Jew-ŋuruatlu, nalunaitjutchiqsisittuatlu timimikni nalunaitjutchiñgitchuatlu, sumikñaqtuatlu satkuliqiruatlu Scythians-tun, savaktaağruuruatlu savaktaağruunğitchuatlu atlagiñgiqsut. Christ qaukliullapliaqtuq tamatkunakja iluqaitñiñ suli iñuupluni iluqaitñi iñugikkağmiñi.

12 Agaayyutim piksraqtaağigaasri piqpagiplusri. Taatnamik iñuk atipmatun atnuğaatchiamik ilipsi piqpakkutisitchi avatmun, iluaqqutilusriļu, atchigusrilu, aggañailllusriļu suli iglütuutilusri. **13** Anuqsrutilusri avatmun suli

natqigutisrimaağusri nalliqsi uqaqtuyaaqpan akitñağusri. Natqigutrilusri atrilugu Agaayyun natqigutripmatun ilipsitñik. ¹⁴ Una pitluktuaq iluqaitñiñ, piqpaakkutituiñağitchi avatmun. Atakkii piqpaksriłhum atausriñjuumapkallapiągai iñupayaat. ¹⁵ Ki qiniñuiññajan Christ-ŋum aŋalataağlisigik uummatisri isrummatisilu. Agaayyutim iluqasri atausriñjuqtitkaasri iñuuqatigiiqplusri qiniñuiññaqagusri avatmun. Aasiiñ ataramik quyyatiqağitchi. ¹⁶ Ataramik isrummatigisigik iluqaisa Christ-ŋum ilisauttutai suli ikayuutilusri avatmun kanıqsiłiksraňatigun ilisauttutit, pitchuksaağutigilugu avatmun puqılıkun, atuğusri psalms-nik atuutiniglu suli quyyatiqağlusi Agaayyutmun piqutigilugu iluaqqutaa. ¹⁷ Qanusripayaamik savakkupsi naaga uqağupsi, atuumaruksrauruq atqagun atanǵum Jesus-ŋum quyyavigilugu Agaayyun aapauruaq Christ-kun.

Iñuuニアタギリク Nutauruakun Iñuulikun

¹⁸ Ağnauruasii, kamagilugich uisi, atakkii taamna nalaunñaruq Agaayyutmi. ¹⁹ Uñjuruasii, piqpagilugich nuliasri aggaňairrutilugich. ²⁰ Ilaalugruuruasii, tupigilugich aŋayuqaasri supayaatigun. Taamna quyaqnaqtuq Agaayyutmi. ²¹ Aapauruasii, uumitchaquesaa-sunjaqnagich qitungasri, atakkii qapinjasiviaqtut kamaksrigualığmikniñ ilipsitñik.

²² Savaktaağruuruasii, tupigilugich qauklisi supayaatigun. Quyalitñiñniasruňaqasri qauklipsitñik takkuatniłhiňaq, aglaan savautisigik qanutitanǵillusri taluğilugu Agaayyun.

23 Savautrigupsi iñuñnik savaagiyumagaksi pisuqtilaapsitñi, atakkii savautrillapliaqtusri Agaayyutmik savautri'apsi iñuñnik. **24** Itqagisiuj akiliusriaksraqsi Agaayyutmiñ akiqsruutigikkaña iñuñmiñun. Qanusripayaaakun savauttillapliaqksi Ataniq Christ ilaałhiñaq. **25** Aglaan kiña taimña nalaunjaitchualiqiruaq akuqtuigisiruq anasriñjuqsautmik. Agaayyutim irrutigai atisriplugich iñuich.

4

1 Savaktiqaqtuasi, irrutisigik savaktisri nalaunjaruamik atisilugich, aasiñ itqaǵilugu ataniqaqtillaqksi qilañmi.

Alǵaqsrutit

2 Iniqsruqtuiňağitchi suli ataramik quymaağlugu Agaayyun. **3** Uvva, tigutaanjuńu ja piqutigiplugu quliaqtaqaňiga tusraayugağıksuamik. Taatnamik itqaǵiluta agaayugupsi Agaayyutmun aatchuquluta piviksramik quliaqtaqaňiksrapnik tusraayugaallautamik Christ-ňum nalunaqtuanjagun. **4** Agaayutiluňa quliaqtuatlaklıksrapkun tusaayugağıksuamik iñuñnun kanjiqsiňaqsilugu. Taamna pirak-sraǵikkaǵa. **5** Iñuuniağusri puqiksaalikun akunǵatni ukpińjaitchuat atullautaqlugu pivik pisuqtilaapsitñi. **6** Uqałiqsi ataramik quyaqnaqtitchiuň iñupayaanun suli iļisimayumausili qanuq kiggutiqałiksrapsitñik kisupayaamun nalaullugu.

Paǵlasuiqsaağutit

⁷ Tychicus piqpagiplugu aniqatigigiga Christ-kun tuniqsimaruaq uqqiraqtı suli savaqatiga Agaayyutikun. Ilaan uqautigisigaasri iluqaitňik atuumaruanik uvamnun. ⁸ Taatnaqlugu tuyuğigiga ilisimatquplusri qanuq itilaaptiknik suli pitchuksaaquplusri. ⁹ Tuyuğipmiga Onesimus tuniqsimaruaq piqpagiplugu aniqatvut Christ-kun. İlaa ilagigiksi. Uqautigisigaasri atuumapayaacctuamik uvani.

¹⁰ Aristarchus-ŋum tigutaanjuqatigikkägma suli Mark-ŋum, uyuğunjan Barnabas-ŋum, tuyuğaaasri nayaanŋjamik. Uqautianikkipsi qanuq piňiksrajanik Mark-ŋum aggiqpan. Tutqiksitchumagiksi. ¹¹ Joshua taiyuutiqaqtuaq Justus-mik tuyuqmiuq nayaanŋjamik. Taapkua piňasut kisiitňik Jew-ŋuruuat savaqatigigitka piqutigiplugu aňaayuqautaa Agaayyutim. İlinisa ikayullapiagaatňa araaqtuqļuňalu. ¹² Epaphras-ŋum nunaqatipsi suli savaktaan Jesus Christ-ŋum tuyuqmigaasri nayaanŋjamik. Ilaan agaayyutigaasri Agaayyutmun ikayuquplusri saňŋiļusri suli nalaunnalusri ukpiqsriļipsigun. Agaayyutipmigaasri ilisimatquplugu Agaayyutim pisuuttaa supayaatigun. ¹³ Ilisimapiağıgiga qanutun iniqsruutriňha piqutigiplusri ukpiqsriruatlu iňuuruat nunaaqqinjňi atiligaak Laodicea-mik Hierapolis-miglu. ¹⁴ Luke piqpagikkauruaq taakti Demas-lu tuyuqtuk nayaanŋjamik.

¹⁵ Nayaanŋjaagukkitka ukpiqtuaňjuruapayaat nunaaqqiani Laodicea-ŋum suli aňnaq atilik Nympha-mik ukpiqtuaňjuruatlu katiraqaqtuat taavruma tupqani. ¹⁶ Agliqiağianikkupsiuň

una tuyuutiga ilipsitñun tuyugiyumagaksi ukpiqtuanjuranun Laodicea-mi agliqitqulugu agaayyuviniñmikni. Aasiili agliqiyumagiksipsuuq tuyuun Laodicea-ǵmiunun agaayyuvipsitñi.
17 Uqautiyumagaksi Archippus, “Naallapiağun savaaq atanǵum tillisigikkanja savaquplugu.”

18 Uvaňa Paul argamnik aglakkiga nayaanňaǵa, “Puuyuǵníaqnasriuŋ pituksimalığa isiqsiviňmi.” Agaayyutimtuq iňuaqqutilisi.

Ipqitchuat Makpiġaat - Agaayyutim Uqałhi

Inupiatun

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6